

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Vilniaus g. 33, LT-01506 Vilnius, tel. (8 5) 266 1400,
faks. (8 5) 266 1402, el. p. ministerija@sam.lt, <http://www.sam.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188603472

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2023-05-

Nr. (1.1.3E-25) 10-

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija parengė ir pakartotinai teikia pataisytą pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2023 m. gegužės 12 d. pateiktas pastabas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. birželio 17 d. nutarimo Nr. 647 „Dėl Paciento priemokos už kompensuojamuosius vaistinius preparatus ir medicinos pagalbos priemones padengimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Nutarimo projekto tikslas – įgyvendinti Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 2, 10 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymą Nr. XIV-1688 (toliau – SDĮ pakeitimo įstatymas).

Nutarimo projektu siūloma, atsižvelgiant į SDĮ pakeitimo įstatyme Vyriausybei suteiktus įgaliojimus, įgyvendinti Sveikatos draudimo įstatymo (toliau – SDĮ) 10 straipsnio 7 dalies nuostatas, kuriomis siekiama sumažinti privalomuoju sveikatos draudimu apdraustų asmenų išlaidas kompensuojamiesiems vaistiniams preparatams, įteisinti paciento priemokų dengimą valstybės biudžeto lėšomis visiems asmenims (išskyrus mažas pajamas gaunančius ir 75 metų ar vyresnius asmenis), kurie per kalendorinius metus įsigydami kompensuojamuosius vaistus, už kuriuos paciento priemoka Kompensuojamųjų vaistinių preparatų kainyne yra mažiausia, išleidžia didesnę negu trijų vidutinių metinių priemokų dydžių sumą. Viršijus nurodytą sumą, už vėliau per kalendorinius metus įsigyjamus vaistus, už kuriuos priemoka mažiausia, asmeniui mokėti nereikės.

Nutarimo projekto parengimo nauda – įgyvendintos SDĮ pakeitimo įstatymo nuostatos ir pasiekta šiame įstatyme numatytų priemonių nauda visuomenei: sumažinta finansinė našta asmenims, vartojantiems daug kompensuojamųjų vaistų.

SDĮ pakeitimo įstatymui (kurį įgyvendina Nutarimo projektas) įgyvendinti per metus reikės apie 8,9 mln. eurų (per trejus metus – apie 26,7 mln. eurų) papildomų valstybės biudžeto lėšų, reikalingų paciento priemokoms už kompensuojamuosius vaistus su mažiausia priemoka visiems asmenims, viršijusiems įstatyme nustatytą sumą, padengti. Nutarimui įgyvendinti turės būti atlikti Elektroninės sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinės sistemos (toliau – ESPBI IS) patobulinimai, tačiau konkrečios, patobulinimams atlikti reikalingos sumos nurodyti nėra galimybių, nes jie bus atliekami kartu su kitais suplanuotais patobulinimais (atskiros veiklos ir jiems reikalingos lėšos nėra išskirtos). Šie patobulinimai bus atliekami VĮ Registrų centro pajėgomis ir perkant Elektroninės sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinės sistemos modernizavimo techninės priežiūros paslaugas.

Nutarimo projektas atitinka Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, nuostatas ir juo įgyvendinama Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. 155 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų

įgyvendinimo plano patvirtinimo“, 4.2.6 papunktyje numatyta priemonė: parengti ir priimti Sveikatos draudimo įstatymo pakeitimus – numatyti naujus Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto sudarymo ir asmens sveikatos priežiūros paslaugų išlaidų apmokėjimo, vaistų ir medicinos pagalbos priemonių įsigijimo išlaidų bei medicinos priemonių (prietaisų) kompensavimo mechanizmus.

Numatomas teisinio reguliavimo poveikis buvo įvertintas teikiant SDĮ pakeitimo įstatymą. Nutarimo nuostatos suderinamos su SDĮ pakeitimo įstatymo nuostatomis.

Nutarimo projektu nėra perkeliama ir (ar) įgyvendinami Europos Sąjungos teisės aktai.

Nutarimo projektas nėra notifikuotinas Europos Komisijai pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimo Nr. 617 „Dėl Keitimosi informacija apie standartus, techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras taisyklių patvirtinimo“ reikalavimus.

Nutarimo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų.

Nutarimo projektas buvo pateiktas derinti Lietuvos Respublikos finansų ministerijai, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybai prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – SODRA), Valstybinei ligonių kasai prie Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – VLK), Valstybės įmonei Registrų centrui, Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijai, Nacionalinei teismų administracijai, Valstybinei domenų apsaugos inspekcijai, Lietuvos pacientų forumui, Nacionalinei vaistų prekybos asociacijai, Lietuvos pacientų organizacijų atstovų tarybai, Inovatyvios farmacijos pramonės asociacijai, Amerikos prekybos rūmų nuolatiniam komitetui LAWG, Vaistų gamintojų asociacijai, Nacionalinei vaistų prekybos asociacijai, Lietuvos vaistinių asociacijai, Europos inovatyvių vaistų asociacijai, Lietuvos pacientų organizacijų atstovų tarybai, Asociacijai „Kraujas“, Pagalbos onkologiniams ligoniams asociacijai (POLA) ir kitiems suinteresuotiems asmenims.

Nutarimo projektas patikslintas pagal VLK, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, Vaistinių asociacijos ir VĮ Registrų centro pastabas. Nesuderinti pasiūlymai, pastabos ir argumentai dėl jų pateikti Nutarimo projekto derinimo pažymoje.

2023 m. kovo 28 d. tarpinstituciniame pasitarime buvo aptartos institucijų pastabos, pateiktos dėl galiojančių Nutarimo nuostatų. Pasitarime nurodytas pastabas pateikusios institucijos atkreipė dėmesį, kad Nutarimo projektas neapima užsienio valstybių mokamų pensijų bei pensijų, mokamų pagal Lietuvos Respublikos pensijų kaupimo įstatymą ir Lietuvos Respublikos papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymą įvertinimo, taip pat pažymėjo, kad tikrinant tik Nacionalinės teismų administracijos ir Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teikiamus duomenis nėra užtikrinamas informacijos patikrinimas, ar asmuo atitinka SDĮ nustatytą pirmąją sąlygą (sukakęs senatvės pensijos amžių arba pripažintas neįgaliu), o ESPBI IS nenumatytas konkrečių mokamų išmokų dydžių teikimas ir fiksavimas bei kiekvienos iš informaciją teikiančių institucijų mokamų išmokų sumos įvertinimas (nesuskaiciuojama išmokų suma ir neįvertinama jos atitiktis nustatytam dydžiui). Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2021 m. rugpjūčio 31 d. įsakymu Nr. V-1976 „Dėl darbo grupės Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. birželio 17 d. nutarimo Nr. 647 „Dėl Paciento priemokos už kompensuojamuosius vaistinius preparatus ir medicinos pagalbos priemones padengimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo projektui parengti sudarymo“ (toliau – Darbo grupė) buvo sudaryta tarpinstitucinė darbo grupė, kurios užduotis buvo iš esmės peržiūrėti Nutarimo projektu keičiamą Paciento priemokos už kompensuojamuosius vaistinius preparatus ir medicinos pagalbos priemones padengimo tvarkos aprašą ir parengti reikiamus pakeitimus, kad būtų tinkamai įgyvendintos SDĮ 10 straipsnio 6 dalies nuostatos. Atsižvelgiant į Darbo grupės siūlymą, buvo parengtas ir pateiktas SDĮ 10 straipsnio pakeitimo projektas, kuriuo tikslinamos SDĮ 10 straipsnio 6 dalies nuostatos – atsisakoma, nustatant senatvės pensijos amžių sukakusio arba Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatyme nurodyto neįgaliojo asmens teisę į paciento priemokos padengimą, vertinti asmens gautas pensijų išmokas, mokamas pagal Lietuvos Respublikos pensijų kaupimo įstatymą ir Lietuvos Respublikos papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymą (toliau – Projektas Nr. XIVP-2341). Taip pat 2023 m. kovo 28 d. vykusio tarpinstitucinio pasitarimo metu dar kartą aptarta galimybė

gauti ir įvertinti duomenis apie užsienio valstybių mokamas pensijas. Atkreiptas dėmesys, kad Darbo grupė nustatė, kad šių duomenų gavimas yra komplikuoatas, teisinio pagrindo prašyti tokios informacijos iš užsienio valstybių nėra, o SODRAI apskaičiuoti ir mokėti pensiją tokių duomenų nereikia, nebent asmuo, norėdamas gauti pensijos priemoką, pats pateikia pažymą apie kitos valstybės jam mokamą pensiją. Asmeniui pateikus pažymą, SODRA gali kreiptis ir prašyti duomenų dėl stažo patvirtinimo, jeigu Lietuvos Respublika turi sutartį su užsienio valstybe. Šiuo metu SODRA gali gauti duomenis iš Europos ekonominės erdvės valstybių, Jungtinės Karalystės, Šveicarijos, Ukrainos, Baltarusijos, Moldovos, Rusijos bei Kanados. Tačiau tai, kad asmuo turi stažo, įgyto kitoje valstybėje, nereiškia, jog jam toje valstybėje paskirta (bus paskirta) pensija. Pažymėtina, kad nei Sveikatos apsaugos ministerija (toliau – SAM), nei jai pavaldžios pirmiau nurodytų įstatymo nuostatų įgyvendinime dalyvaujančios institucijos negali įpareigoti bankus teikti SAM informaciją apie iš užsienio į Lietuvos gyventojo sąskaitą pervedamas pensijas arba inicijuoti sudaryti dvišales sutartis su kitomis valstybėmis dėl informacijos apie pensijas teikimo priemokos už kompensuojamuosius vaistus ir medicinos pagalbos priemonės dengimo tikslais. Taip pat pažymėtina, kad ESPBI IS tvarkomi sveikatos duomenys, todėl asmenų pajamų duomenų teikimas į ESPBI IS negali būti vykdomas, o esami sistemos tvarkytojai, sveikatos priežiūros įstaigos negali tvarkyti sistemai teiktų asmenų pajamų ir iš jų formuoti sprendimus dėl priemokos kompensavimo.

Atsižvelgiant į šias aplinkybes, užsienio valstybės pensijų įtraukimas į bendrą pajamų sumą yra neįmanomas. Pažymėtina, kad 2023 m. gegužės 11 d. Lietuvos Respublikos Seimas priėmė Projektą Nr. XIVP-2341, kuriuo keičiamo SDĮ 10 straipsnio 6 dalyje jau yra išbrauktas reikalavimas apskaičiuojant bendrą pajamų sumą, kaip (ne) sudarančią 100 procentų einamųjų metų minimalių vartojimo poreikių dydį, įtraukti pensijų išmokas, mokamas pagal Lietuvos Respublikos pensijų kaupimo įstatymą ir Lietuvos Respublikos papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymą, taip pat siekiant užtikrinti tinkamą įstatymo nuostatų įgyvendinimą, pakeistas reikalavimas, kaip apskaičiuoti bendrą pajamų sumą, atsisakant ne tik pirmiau nurodytų pensijų išmokų, bet ir užsienio valstybių mokamų pensijų. Siekiant užtikrinti, kad būtų tinkamai įgyvendintos kitos, susijusios su SDĮ 10 straipsniu, nuostatos, pasiūlyta nustatyti ankstesnę keičiamo 10 straipsnio 6 dalies įsigaliojimo datą – 2023 m. liepos 1 d.

Pažymėtina, kad siūlymui dėl informacijos, ar asmuo atitinka SDĮ nustatytą pirmąją sąlygą (sukakęs senatvės pensijos amžių arba pripažintas neįgaliu), patikrinimo užtikrinimui įgyvendinti reikalingos lėšos informacinių sistemų pakeitimui būtų neproporcingai didelės, atsižvelgiant į tai, kokiam asmenų skaičiui šie pakeitimai būtų pritaikyti (remiantis VĮ Registrų centro 2023 m. kovo 21 d. pateikta informacija, 2022 m. IV ketv. pabaigoje buvo 93 asmenys, gaunantys signatarų ar signatarų našlių (našlaičių) rentą. Tarp jų nebuvo **nė vieno** asmens, kurio renta būtų mažesnė už 100 proc. praėjusių metų minimalių vartojimo poreikių dydį (toliau – MPV). Atsižvelgiant į Nacionalinės teismų administracijos 2023 m. kovo 22 d. el. paštu pateiktus duomenis, 2022 m. buvo **tik vienas** teisėjas, kuriam mokama valstybinė teisėjo pensija buvo mažesnė nei 100 procentų MVP, apskaičiuoto Lietuvos Respublikos socialinės paramos išmokų atskaitos rodiklių ir bazinio bausmių ir nuobaudų dydžio nustatymo įstatymo nustatyta tvarka ir jam dar nebuvo suėję 75 metai). Be to, kaip jau buvo nurodyta pirmiau, ESPBI IS tvarkomi sveikatos duomenys, todėl asmenų pajamų duomenų teikimas į ESPBI IS negali būti vykdomas, o esami sistemos tvarkytojai negali tvarkyti sistemai teiktų asmenų pajamų ir iš jų formuoti sprendimus dėl priemokos kompensavimo.

Lietuvos vaistinių asociacijos pateiktoms pastaboms bei siūlymams aptarti 2023 m. balandžio 4 d. buvo organizuotas susitikimas kartu su VĮ Registrų centro ir VLK atstovais. Susitikimo metu aptartos techninės Nutarimo projekto įgyvendinimo galimybės, o nesuderintos pastabos ir argumentai dėl jų pateikti Nutarimo projekto derinimo pažymoje. Dėl VĮ Registrų centro pastabų ir siūlymų, susijusių su techniniais Nutarimo projekto įgyvendinimo sprendimais, tariamasi darbo tvarka.

Nutarimo projektą parengė Sveikatos apsaugos ministerijos Farmacijos politikos departamento (direktorė Anželika Oraitė (tel. (8 5) 266 1443, el. p. anzelika.oraite@sam.lt.) Vaistų kainodaros ir kompensavimo skyriaus (patarėja, l. v. skyriaus vedėjo funkcijas, Vilma Meldžiukaitė (tel. (8 5) 264 8753, el. p. vilma.meldziukaite@sam.lt) patarėja Dovilė Zacharkienė (tel. (8 5) 264 8757).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 7 lapai.
2. Nutarimo projekto antikorupecinio vertinimo pažyma, 5 lapai.
3. Nutarimo projekto derinimo pažyma, 3 lapai.
4. Suinteresuotų institucijų raštų kopijos, 20 lapų.

Sveikatos apsaugos ministras

Arūnas Dulkys